

## СТАНОВИЩЕ

По конкурса за научната длъжност „доцент“ в Катедра Културология на Югозападен университет „Неофит Рилски“ по направление 3.1.

Социология, антропология и науки за културата./Теория и история на културата (Мултикултурализъм, либерална, комунитаристка и социално-критическа теория), обявен в ДВ, бр. 52 от 2.07.2019.

Единственият кандидат в конкурса, гл. ас. д-р Лъчезар Антонов, участва в него с 3 монографии, едната от които в съавторство, 21 студии и статии и 3 предговора на книги. Четири от статиите са публикувани в сборници в чужбина.

Тематично публикациите спадат към три типа. Пет от тях са посветени на дискусиите около мултикултурализма, четири – на дебата либерализъм – комунитаризъм и четири – на социално-критическата теория. Тук ще се спра на първите два типа текстове, тъй като те са в по-голяма степен в сферата на моите професионални компетентности.

Централно място сред тях заемат монографиите *Критика на монологичния разум* и *Мултикултурализмът и границите на толерантността*. В първата от тях авторът съпоставя три вида политико-философски концепции – универсалистско-либерални (Кант и Ролс), партикуларистко комунитаристки (Сандъл, Уолзър, Тейлър, Макинтайър) и комуникативистки (Апел, Хабермас, Бенхабиб). Както се вижда и от самото заглавие на работата, тук Л. Антонов разглежда комунитаризма, теорията на комуникативното действие, дискурсната етика и концепцията на Бенхабиб за интерактивния универсализъм като алтернативи на монологичния универсализъм на либерализма.

В монографията, посветена на мултикултурализма, д-р Антонов предлага една изчерпателна – в пет измерения, рефлексия върху тази политико-философска парадигма, като обръща особено внимание на нейните либерални версии. Заслужава да се отбележи неконформисткият подход на автора към известната теза за историческия провал на мултикултурализма. Л. Антонов аргументирано показва ограничеността на нейната валидност с оглед многообразието на формите, чрез които може да се признава правото на гражданите, принадлежащи към расови, етнически и религиозни малцинства, да отстояват своите идентичности пред лицето на

асимиляцията и секуляризацията. Според възприетата от автора логика на изложение, той разглежда – и според мен с основание – след различните видове мултикултурализъм, също така и подхода към културните права от комуникативистки позиции, т.е. както е реализиран в публикации на Ю. Хабермас от 90-те години на XX в.

Общото между двата кръга проблеми – около мултикултурализма и около дебата либерализъм-комунитаризъм, е, че те са колкото теоретически интересни, толкова и социално значими. И в двата случая на преден план стои предизвикателството на съвместяване силните страни на универсалисткия и на партикуларисткия подходи към културните различия. Също така, обаче, и в двата случая имаме работа с колкото актуални, толкова и човешки важни, драматични проблеми – тези на съвместяване културните с гражданските мотиви за социално поведение в нашите общества. Става дума за малцинствата, за национализма, за националното единство и културните права, за баланса между „центробежните” и „центростремителните” тенденции в социалния живот. Л. Антонов демонстрира в своите изследвания върху тази материя един колкото научно обоснован, толкова и личностно ангажиран подход към нея.

Не мога да не обърна внимание и на последователността, в която авторът подрежда разглежданите теории и в двете монографии. И в двата случая той следва една и съща логика – от „конкуренцията” между универсалисткия и партикуларисткия подходи по отношение на културните различия, към комуникативистката парадигма. На мен това ми изглежда като опит да се намери в лицето на последната някакъв вид хегелиански „синтез” на силните страни на универсализма и партикуларизма в това отношение и по мое мнение това представлява едно интересно и убедително изследователско решение.

В критичен план ще отбележа, че във въпросния порядък щеше да бъде добре авторът да беше вписал и развитието на възгледите в тази връзка на Ролс – от „Теория на справедливостта” към „Политическият либерализъм” и по-нататък, към „Идеята за публичен разум”. В това развитие личи същата логика на движение – от колебания и опити за съчетаване на универсализъм и партикуларизъм, към един комуникативистки модел на публична сфера, която е отворена за участие на „непублични разуми”.

Освен изследователските постижения, силно впечатление прави и преподавателският опит на Л. Антонов – 13 реализирани през годините лекционни курса в 4 бакалавърски и 6 в 4 магистърски програми. По своята тематика те всички имат пряко отношение към професионалното направление, по което е обявен конкурсът. Към тях трябва да се добавят и 3 лекционни курса на английски за студенти по програма „Еразъм”, а също 8 проведени семинара в чуждестранни университети. Кандидатът е участвал и в повече от 15 научно-изследователски и образователни проекти, някои от които съвместни с авторитетни чуждестранни университети.

Към документацията по конкурса кандидатът е приложил изчерпателна справка за научните му приноси, по която нямам възражения. Нямам и никакви съмнения относно авторството на изказваните в публикациите на кандидата тези.

Като цяло, по мое мнение, досегашната изследователска и преподавателска работа на д-р Лъчезар Антонов се характеризират както с високи професионални качества, така и със сериозна личностна ангажираност. Неговите постижения и в двете области, според мен, далеч надхвърлят нивото, достатъчно за хабилизация.

И така, в заключение, всичко изложено по-горе ми дава достатъчно основания да подкрепя безрезервно кандидатурата на гл.ас. д-р Лъчезар Антонов за научната длъжност доцент по Теория и история на културата.

28.10.2019 г.

проф. дфн Пламен Макариев

## REVIEW

*Concerning the competition for the academic position “Associate Professor” at the Department of Cultural Studies of the South-West University “Neophyte Rilski” in the academic field 3.1. Sociology, Anthropology and Cultural Studies/Theory and History of Culture (Multiculturalism, Liberal. Communitarian and Social-Critical Theory), announced in State Gazette 52/02.07.2019*

The sole applicant, Ch. Assist. Lachezar Antonov, PhD, participates in the competition with 3 monographs, 21 papers and articles and 3 introductions to books. Four of the articles have been published in edited books abroad.

Thematically the publications can be distributed into three groups. Five of them concern the discussions about Multiculturalism, four – the Liberalism – Communitarianism debate, and another four – the Social-Critical theory. I’ll comment here only the first two groups of texts, that I feel more competent about.

The most significant among them are the two monographs: *Critique of the Monological Reason* and *Multiculturalism and the Limits of Tolerance*. In the first of them the author compares three kinds of political-philosophical conceptions – universalistic-liberal (Kant and Rawls), particularist-communitarian (Sandel, Walzer, Taylor, MacIntyre) and communicativist (Apel, Habermas, Benhabib). As the very title suggests, L. Antonov considers Communitarianism, the Theory of Communicative Action, Discourse Ethics and Benhabib’s conception of Interactive Universalism as alternatives to the monological universalism of Liberalism.

In his monograph concerning Multiculturalism Dr Antonov reflects upon this political-philosophical paradigm in a fairly comprehensive manner – in five dimensions, paying tribute especially to its liberal versions. The author considers first a number of “multiculturalisms”, and after that, quite consistently, the communicativist approach to cultural rights, as it has been applied in publications by J. Habermas from the 90-ies of the XXth century.

Both discussions – concerning Multiculturalism and the Liberalism-Communitarianism debate are not only theoretically interesting, but also socially important. In both cases the author is dealing with the challenge of combining the advantages of the universalist and the particularist approaches to cultural differences. And in both of them he addresses dramatic social issues – how to unite the cultural and the

civic motives for social behavior. Such are the minority issues, the nationalism one, the matter of cultural rights, etc. The author demonstrates in his research both scholarly competence, and humane motivation to seek a solution to these pressing problems.

Taking into account also his teaching experience and achievements (almost 20 courses in BA and MA programs throughout the years, quite a few seminars abroad and a number of participations in research projects), I strongly recommend that the Faculty Council grants to Dr Antonov the academic position of Associate Professor in Theory and History of Culture.

28.10.2019

Professor Dr Plamen Makariev